

FALSKHETENS PRIS

Bakgrunnsstoff 1 Mos 25,19-29,30.

Minnevers «Se, jeg vil være med deg og bevare deg hvor du går, og føre deg tilbake til dette landet. For jeg skal ikke forlate deg, men gjøre det jeg har lovt deg» (1 Mos 28,15).

Ukeoversikt Jean-Jacques Rousseau (1712-1778), som til tider blir kalt den franske revolusjons filosof, sa at «det finnes ingen arvesynd i menneskehjertet» og at vi mennesker er gode, i bunn og grunn. Det er samfunnets skyld at mennesket er blitt skakkjørt, sa han. Men overlatt til oss selv med våre følelser og vår egen samvittighet, ville vi helt naturlig gjøre det som var rett (sa han som etter å ha satt en rekke barn inn i verden, plasserte samtlige på barnehjem).

Det er ikke lett å oppdrive en oppfatning som er mindre i tråd med skriftens ord, eller livets realiteter, for den saks skyld.

«Hjertet er mer fullt av svik enn noe annet, det kan ikke leges. Hvem skjønner seg på det?» (Jer 17,9). Eller slik det er uttrykt et annet sted: «Men Jesus viste dem ingen fortrolighet, for han kjente alle og trengte ikke at noen skulle vitne om mennesket. Han visste selv hva som bodde i mennesket» (Joh 2,24.25).

Denne uken fortsetter vi ættesagaen og får ny innsikt i menneskets ondskap og bedrag. Hovmod, lidenskap og selviskhet hersker, også (og mer skremmende) hos mennesker som påberoper seg å ville leve etter Guds vilje.

Lyspunkter? Også her lar Gud oss se hans kjærlighet og tålmod og hans vilje til å frelse og tilgi syndere som går seg bort.

SØNDAG

Esau og Jakob (1 Mos 25,19-34)

De var tvillinger, men Esau kom først og ble derfor regnet som den eldste. Dermed fikk han de løftene og privilegiene som fulgte med den pakten som først ble gitt til Abraham. «Esau og Jakob kjente godt til disse løftene. De var blitt opplært til å betrakte førstefødselsretten som noe meget viktig, for den innbefattet ikke bare arverett til verdslig rikdom, men var også en åndelig forrett. Den som fikk førstefødselsretten, skulle være familiens prest, og i hans slekt skulle gjenløseren komme.

På den annen side hvilte det spesielle forpliktelser på den som hadde førstefødselsretten. Den som skulle arve disse velsignelsene, måtte vie sitt liv til tjeneste for Gud. I likhet med Abraham måtte han være lydige mot Guds krav. I spørsmål om giftermål og familieforhold og i hele sin atferd måtte han være i pakt med Guds vilje.» – *Alfa og Omega*, bind 1, side 159, 160 (PP:177, 178).

Les versene for i dag i lys av Ellen Whites ord. Hvorfor handlet Esau slik han gjorde? Hva kan dette lære oss? Se også Hebr 12,14-17.

1 Mos 25,27 viser oss forskjellen på de to. Det er verd å merke seg at det hebraiske ordet som er brukt om Jakob er *tam*. Det betyr «hel» eller «fullkommen» eller «moralsk uskyldig». Det er

det samme ordet som er oversatt «uklanderlig» (NB) der Jobs personlighet skildres (Job 1,8). Men til tross for dette benyttet han seg av brorens svake sider for å skaffe seg førstefødselsretten. Kanskje trodde han at han måtte ha førstefødselsretten for å kunne oppfylle løftet som moren hadde fått om ham og hans bror (vers 23). I alle tilfelle må han ha sett på førstefødselsretten som noe som var verd å trakte etter.

Samtidig viste Esau at han ikke var førstefødselsretten verdig da han kvittet seg med den på en så lettvinnt måte og i tillegg understreket sin handling med en ed (vers 33) før han uforstyrret gikk sin vei (vers 34; se også 1 Mos 26,34.35).

Til ettertanke **Førstefødselsretten var utvilsomt verd å ha, men Jakob prøvde å tilegne seg den på en ufin måte. Hvordan kan vi hindre at vi går i den samme fellen og tror at målet helliger midlet?**

MANDAG

Isak og Abimelek (1. Mosebok 26)

Det ble igjen hungersnød, som i Abrahams første tid i landet, og Isak måtte flytte på seg. Det var kanskje på grunn av de forstemmende utsiktene at Herren gjentok paktsløftene som han hadde gitt Abraham (1 Mos 26,1-5).

Les vers 7-11. Hvor har vi vært vitne til dette før? Hva kan vi lære av denne historien?

Noe senere økte Isaks velstand så voldsomt at det vakte misunnelse hos filisterne. I et forsøk på å holde fred med dem flyttet Isak først til Gerar-dalen og senere til Be'er-Sjeba (vers 12-23). Her kan man se hvilke prøvelser og spenninger de troende blir utsatt for her i verden.

Hvilken patriarkalsk skikk fulgte Isak etter at Gud hadde vist seg for ham annen gang? Hva er så viktig med denne skikken? Hva skal den symbolisere? Vers 24, 25 (se også Ef 5,2; Åp 13,8).

Nesten hundre år etter at Abraham inngikk en pakt med Abimelek i Gerar ble Isak bedt om å inngå en ny pakt med en senere Abimelek.

Legg merke til det Abimelek to ganger sier til Isak (vers 28, 29). Hvordan beskriver disse ordene hva vil det si å være et vitne for Herren? Hva er det ved ditt liv som folk kan se på og si: «Du er jo velsignet av Herren»? På hvilke måter er du velsignet av Herren? Skriv en bønn der du takker Gud for alt han har gjort for deg.

TIRSDAG

Troløse påfunn

I 1 Mos 27,1-7 lot Isak smaksløkene styre hjertet og samvittigheten. Han ville gi førstefødselsretten til sin eldste sønn til tross for det Herren hadde sagt da guttene ble født (1 Mos 25,23), til tross for Esaus likegyldige holdning til førstefødselsretten (vers 29-34) og til tross for at han hadde funnet seg en hettittisk kone (1 Mos 26,34,35). «Rebekka gjettet seg til hva som var i emning, og hun følte seg sikker på at det stred mot Guds åpenbarte vilje. Isak stod i fare for å nedkalle Herrens mishag og utelukke sin yngste sønn fra den posisjon Gud hadde kalt ham til. Forgjeves hadde hun prøvd å overtale Isak, og nå bestemte hun

seg for å bruke list» —*Alfa og Omega*, bind 1, side 162 (PP:180).

Les resten av fortellingen om dette renkespillet (1 Mos 27,8-29). Legg merke til vers 20, især Jakobs svar på farens spørsmål. Hvordan viser dette bare enda tydeligere hvor galt det var, det de gjorde?

Da Isak kjente lukten av klærne som Jakob hadde på seg, gikk tankene hans til fremtiden. Lukten av åker og mark minnet ham om rike avlinger og en overflod av korn og vin (vers 27-29, 37). Jakob fikk løfte om å skulle herske over folkeslag, og dette var noe Israels profeter skulle komme til å skrive mye om. Med profetisk blick fikk Isak se Guds folks endelige seier.

Les den velsignelsen Isak lyste over Jakob (vers 28, 29). Hvilke deler består velsignelsen av? Hva inneholder den som Jakob kan ha traktet sånn etter?

Til ettertanke Denne velsignelsen inneholder så mye, så mye som man kunne bruke til både godt og ondt. Gud gir gaver og velsignelser, men dermed er det ikke sikkert at de blir brukt til hans ære. Hvilke gaver og velsignelser har du mottatt fra Gud? Hvilken bruk gjør du av dem? Hva bør du gjøre annerledes med de gavene Gud har gitt deg?

ONSDAG

Bedrag koster (1 Mos 27,30-46)

Så langt har vi sett at Jakob to ganger har benyttet seg av andres svakhet for å oppnå det han vil. Slikt et sørgelig forbilde. Når han likevel ble en av patriarkene, er det uttrykk for Guds store nåde som tilgir dem som virkelig angrer sine synder. Men Bibelen viser gang på gang at syndstilgivelse ikke alltid setter en stopper for syndens følger.

Det som gjør dette bedraget så ekstra tåpelig er at de må ha skjønt at det ville bli oppdaget. Esau og Isak ville finne ut hva de hadde gjort. Men det later til at både mor og sønn var fast bestemt på å oppnå det de ønsket seg, koste hva det koste ville. Her er det viktig at vi får med oss denne lærdommen: *tenk deg om først!*

Det sørgelige med denne historien (medregnet kapittel 25) er at det ikke finnes uskyldige. Alle fire, både Isak, Rebekka, Jakob og Esau gjorde urett.

Skriv hva de enkelte gjorde galt ut for navnet deres. Hva lå til grunn for alle disse handlingene?

Isak _____

Rebekka _____

Jakob _____

Esau _____

Vi er her vitne til renspektet egoisme, folk som er oppsatt på å få viljen sin uansett om det er rett eller ei. Det blir ikke mindre skremmende (vert imot) av at noen av dem handlet etter det de trodde var Guds vilje. Og se på følgene. I vers 45 får Rebekka Jakob til å dra sin vei, og hun sier at hun vil sende bud etter ham senere, men Bibelens beretning tyder ikke på at hun noen gang fikk se sønnen igjen.

Til ettertanke Se på det synderegisteret du listet opp ovenfor. Hva var det som drev den enkelte – stolthet, begjær, lidenskap, eller? Hvilke av disse har Satan lykkes best med hos deg? Hvorfor er det bare ved å dø bort fra synden ved korsets fot at du kan ha noe håp om seier over disse fristelsene? Hvordan kan du få del i den kraften som Guds ord har lovt oss? (1 Kor 10,13)?

TORS DAG
Jakobsstigen (1. Mosebok 28)

Legg merke til Isaks faderlige råd og velsignelse før Jakob ble sendt til Mesopotamia (1 Mos 28,1-5). Hvorfor var dette med hans fremtidige kone så viktig?

Etter alt dette bedraget og sviket, flykter Jakob hjemmefra. Men Gud er ikke ferdig med ham. I en drøm viser Herren seg for ham og gir ham storslåtte løfter.

Les 1 Mos 28,10-15. Hvorfor gav Gud slike løfter til en som Jakob, tror du? Hva kan dette lære oss om nåden?

Ellen White skriver at før Jakob la seg til å sove den kvelden, bekjente han sin synd «med gråt og ydmykhet» og ba Herren om et tegn på at han «ikke var helt forlatt». - *Alfa og Omega*, bind 1, side 166 (PP:183). Drømmen ble gitt som svar på hans anger, skriver hun.

Drømmen om stigen og englene som steg opp og ned på den, var en delvis åpenbaring av frelsesplanen. Samme hvor langt

synden har ført mennesket bort fra himmelen, så har Jesus bygget bro over avgrunnen. Han er stigen mellom himmelen og jorden, hans fullkomne rettferd var nok til å forsonne en syndig verden med en hellig Gud (2 Kor 5,18.19) så de som i tro tar imot det Jesus har gjort for dem, kan bli regnet som rettferdige i Guds øyne (Rom 3,28-30; Rom 4,5; Gal 3,24).

Allerede lenge før korset får vi altså se det nære forholdet som består mellom himmelen og jorden, at vi ikke er overlatt til oss selv, at vi ikke er alene og at Gud er intenst opptatt av det som foregår her hos oss.

Til ettertanke **Uten Guds åpenbaring ville vi ha grunn til å fortvile: dødelige skapninger på en knøttliten planet i et kaldt og enormt univers som ikke uten videre ser ut til å bry seg om oss. Men åpenbaringen lærer oss noe annet. Den åpner for en annen tolkning av det som skjer hos oss. Hvordan har du i din vandring med Herren opplevd himmelens nærhet til jorden? Hvordan har Gud vist deg at han er til stede hos deg? Forbered deg på å dele dine tanker med de andre på sabbaten.**

FREDAG

Videre studium

Alfa og Omega, bind 1, side 159-171 (PP:177–189); *The SDA Bible Commentary*, kommentarene til 1. Mosebok 25,19–29,30.

«Jakob og Rebekka oppnådde sin hensikt, men høstet bare sorg og vanskeligheter av sitt bedrag. Gud hadde sagt at Jakob skulle få førstefødselsretten, og løftet ville blitt oppfylt i sin tid hvis de i tro hadde ventet på at Gud skulle ordne det for dem. Men i likhet med mange i vår tid som bekjenner seg til å være Guds barn, var de uvillige til å overlate saken til ham.» —*Alfa og Omega*, bind 1, side 162 (PP:180).

«I dette drømmesyntet ble frelsesplanen fremstilt for Jakob, ikke fullstendig, men i den grad som var nødvendig for ham på det

tidspunktet. Den forunderlige stigen som han så i drømmen, var den samme som Kristus nevnte i samtalen med Natanael: 'Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen.'

I tiden før menneskets opprør mot Gud hadde det vært fritt samkvem mellom Gud og menneske. Men Adams og Evas synd skilte jorden fra himmelen så mennesket ikke kunne ha samfunn med sin skaper. Likevel ble verden ikke overlatt til ensomhet og håpløshet. Stigen er et bilde på Jesus som er bestemt til å være bindeleddet. Hvis han ikke ved egen fortjeneste hadde bygd bro over kløften som synden hadde skapt, kunne englene ikke hatt kontakt med det falne menneske. Kristus forener mennesket i dets svakhet og hjelpeløshet med den bunnløse kraftkilden.»
– *Alfa og Omega*, bind 1, side 167, 168 (PP:184).

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Snakk sammen om svarene deres på spørsmålet sist i torsdagens avsnitt.**
- 2. Hva får oss til å tro at vi kan bruke midler som strider mot Guds ord når vi skal gjøre Guds vilje? Hvorfor er det så lett å gå i denne fellen? Hvilke andre eksempler på dette finner vi i Bibelen og ellers? Hva kan friste oss til å gjøre dette, enten som enkeltmennesker eller som en menighet?**